

Motion till riksdagen 2021/22:4330

av **Anna Sibinska och Camilla Hansén (båda MP)**

med anledning av prop. 2021/22:59 Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ambitiös mediepolitik med levande mediemångfald och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda public service i grundlagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi i Miljöpartiet reserverade oss mot delar av kommitténs betänkande, detta bl.a. eftersom vi saknar ett skydd för public services oberoende i Sveriges grundlag. Vi ser detta som ett mycket viktigt steg mot att säkerställa skyddet för en av demokratins viktigaste beståndsdelar – fria och oberoende medier. Vi beklagar därför att förslaget till ändring i grundlagen för att skydda public service inte fått tillräckligt stöd i kommittén.

En mångfald av starka och oberoende medier i hela landet är en förutsättning för en stark demokrati. Alla människor, oavsett var i landet man bor, ska ha tillgång till ett allsidigt nyhets- och medieutbud av hög kvalitet, som kan fördjupa, skildra, granska och förklara samhällets skeenden. Medborgarna måste ha möjlighet att fatta beslut med riktig kunskap som grund. I tider av kris, som under coronapandemin, blir detta behov än mer uppenbart och kritiskt. Den desinformation som vi har sett runt om i Europa, och även i Sverige, får inte ta överhanden och styra samhällets eller medborgarnas agerande i kristider.

I en tid när traditionella dagstidningar som man prenumererar på når allt färre är det viktigare än kanske någonsin förr att public service kan vidmakthålla sitt uppdrag i allmänhetens tjänst. I vår omvärld har vi sett hur auktoritära regeringar kort efter att de tillträtt har kunnat ta kontroll över landets tidigare public service, och omvandla dessa

till regeringsstyrda propagandakanaler, som ett led i en avdemokratiseringsprocess. Vi är inte immuna mot att en sådan utveckling också sker i Sverige.

Även om Sveriges Television, Sveriges Radio och Sveriges Utbildningsradio i dag ges ett starkt oberoende i den lagstiftning som reglerar verksamheten kan lagar ändras med ett enkelt klubbslag i riksdagen. Det bör därför införas skydd för public services oberoende också i grundlag, så att möjligheterna för en regering som vill styra innehållet i programbolagens sändningar försvåras.

I betänkandet förs ett resonemang om att omnämmandet av public service i grundlagarna riskerar att uppfattas som att public service knyts närmare till staten. Vi ifrågasätter denna skrivning, då det för envar är uppenbart att syftet är att stärka public services oberoende. Och oavsett det är det verkliga hotet – ett framtida politiskt maktövertagande av public service – långt farligare än eventuell osaklig kritik mot ett utredningsförslag. Public services oberoende kan stärkas på flera sätt. Miljöpartiet de grönas förslag var att kommittén skulle ta fasta på i alla fall två av dessa.

Att public service nu över huvud taget föreslås införas som begrepp i yttrandefrihetsgrundlagen öppnar för möjligheten att samtidigt ge konstitutionellt skydd. Denna möjlighet borde ha tagits till vara genom att i delegationsbestämmelsen skriva att uppdraget ska vara att sakligt, opartiskt, oberoende och med stark integritet sända ljudradio eller tv i allmänhetens tjänst.

Omfattningen av public services uppdrag skulle med detta inte på något sätt slås fast till en viss nivå, men verksamhetens innehåll skulle ges grundlagsskydd mot politisk styrning. Vidare är det Miljöpartiets förslag att i regeringsformen införa en bestämmelse liknande den som gäller för trossamfund, som garanterar att för stiftande av lag som avser trossamfund krävs antingen två likalydande beslut med ett mellanliggande riksdagsval eller att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för beslutet.

En reglering av grunderna för finansieringen av public service motsvarande den som finns för trossamfund skulle innebära att en ny punkt om grunderna för finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst läggs till i regeringsformens bestämmelse om vilka föreskrifter som ska meddelas i lag. Till denna punkt borde en bestämmelse knytas med innebörden att stiftande av sådan lag kräver samma beslutsordning som vid stiftande av riksdagsordningen. Finansieringsmodellen upphöjs med detta inte till grundlag men ges ett lika starkt skydd, vilket gör att en tillfällig och knapp riksdagsmajoritet inte har möjlighet att helt plötsligt ändra förutsättningarna för hur public service är finansierat.

Anna Sibinska (MP)

Camilla Hansén (MP)